

vlastností a třídnímu původu. Tento nedostatek vedl k tomu, že na mnohých vysokých školách dnešní sociální složení studentů neodpovídá složení společnosti našeho lidově demokratického státu, zejména pokud jde o význam a úlohu dělníků a rolníků v našem státě.

Je proto třeba zlepšit výběr uchazečů z jedenáctiletých středních škol, odborných škol a ze závodů a současně s tím zvýšit účast a vliv národních výborů při výběru uchazečů na vysoké školy v celém průběhu přijímacího řízení. Za tím účelem vydávám pro přijímání uchazečů na vysoké školy ve škol. roce 1957/58 tyto pokyny:

Čl. I.

Všeobecná ustanovení.

(1) Pro přijímání uchazečů na vysoké školy platí zásadně směrnice ze dne 24. listopadu 1955 č. j. 80 700/55-C o přijímání uchazečů na vysoké školy (Věstník 1955, str. 285) — dále jen »směrnice«.

(2) Doporučování žáků zdravotnických škol a zdravotnických pracovníků na vysoké školy se řídí směrnicemi ministerstva zdravotnictví ze dne 10. listopadu 1956 č. j. K/1-600-103098 o decentralisaci pravomoci v uvolňování zdravotnických pracovníků a absolventů zdravotnických škol ke studiu na vysokých školách, reg. č. 204/P-1956.

Čl. II.

Výběrové řízení.

(1) Těžištěm výběrového řízení uchazečů o studium na vysokých školách jsou všeobecně vzdělávací a střední odborné školy, u uchazečů z pracovišť závody, které uchazeče na vysokoškolská studia doporučují nebo vysílají. Ředitelé těchto škol a vedoucí závodů jsou odpovědní za výběr uchazečů na vysoké školy a jsou proto povinni tento výběr svědomitě připravit. Vedoucí závodů se zaměří především na vynikající pracovníky, zvláště z dělnických a rolnických rodin. Tito uchazeči přebírají závazek pracovat po absolvování vysoké školy v závodě, který je ke studiu vyslal.

(2) O doporučení žáků na vysoké školy rozhoduje ředitel výběrové školy po poradě s učitelským sborem a komisí pro závěrečné (maturitní) zkoušky. Výběru žáků na vysokou školu se účastní zástupce příslušného národního výboru, který je přítomen výběrovému řízení od jeho počátku až do ukončení maturitní zkoušky.

(3) Za výsledek přijímacího řízení na vysokých školách osobně odpovídá rektor vysoké školy spolu s ostatními akademickými funkcionáři, které pověřil prováděním přijímacího řízení.

Čl. III.

Přijímací pohovory.

(1) Dosavadní přijímací zkoušky se mění na přijímací pohovory před 3-člennými komisemi, jejichž členy včetně předsedy jmenuje děkan (rektor).

(2) Přijímací pohovory na vysokých školách se konají od 23. června do 5. července. Jejich účelem je zjistit, zda má uchazeč předpoklady ke studiu zvoleného oboru. Budou prováděny z předmětů stanovených výnosem ze dne 6. ledna 1956 č. j. 82 407/55-C I/I o přijímání uchazečů na vysoké školy ve šk. r. 1956/57 (Věstník 1956, str. 13) s výjimkou:

a) vysoké školy ekonomické v Praze, kde na specializaci zahraničního obchodu bude pohovor rozšířen na ruštinu a další světový jazyk;

b) geologicko-geografické fakulty Karlovy university v Praze a Komenského university v Bratislavě na specializaci hydrogeologie a inženýrské geologie, kde místo do-

savadních předmětů fyziky, chemie a zeměpisu budou pohovory zaměřeny na matematiku, fyziku a chemii.

(3) Rektoři vysokých škol, po případě děkani mohou v rámci rozsahu učebních osnov pro jedenáctileté střední školy upravit požadavky pohovoru tak, aby mohla být uplatněna všechna kritéria, rozhodující pro přijetí uchazeče.

(4) Výsledek pohovoru z jednotlivých předmětů nebude klasifikován. V protokolu o přijímacím pohovoru musí být uvedeny v plném znění otázky, dané uchazeči, jeho odpovědi, stručná charakteristika uchazeče, jakož i celkové zhodnocení, zejména toho, zda a jak je uchazeč kvalifikován pro vysokoškolské studium zvoleného oboru, po případě na který obor vysokoškolského studia by měl být převeden.

Čl. IV.

Přijímací komise.

Dosavadní přijímací komise (Čl. VI bod 2 směrnice), která rozhoduje o přijetí uchazeče na vysoké školy, se rozšiřuje o zástupce krajského národního výboru (ústředního národního výboru) v sídle školy.

Čl. V.

Mimořádné způsoby studia.

(1) Pro přijímání uchazečů do mimořádných způsobů studia platí zásadně směrnice ze dne 10. února 1956 č. j. 7217/56 C II/1 o přijímacím řízení pro mimořádné způsoby studia na vysokých školách (Věstník 1956, str. 57).

(2) Ustanovení čl. I. až IV. těchto pokynů se vztahují i na přijímací řízení do mimořádných způsobů studia s tím rozdílem, že přijímací pohovory se konají od 15. května do 15. září.

Čl. VI.

Závěrečná ustanovení.

Pro přihlášku i dotazník se zavádí jednotný společný tiskopis. V přihlášce na vysokou školu se uvádějí známky za první pololetí. Fotografie uchazečů se předkládají až při zápisu.

Ministr:

Dr. Ka h u d a v. r.

15.

Závěrečné zkoušky na středních školách a maturitní zkoušky na středních, odborných a pedagogických školách — změna.

Č. j. 2851/57-A/2.

Dne 7. února 1957.

Referent: Dyk, tel. č. 416-51, linka 338.

Ministerstvo školství a kultury mění a doplňuje směrnice ze dne 18. ledna 1954, č. j. 1539/54-D/1, o závěrečných zkouškách na středních školách a o maturitních zkouškách na středních, odborných a pedagogických školách (Věstník 1954, str. 27) takto:

1. Čl. II. odst. 3 zní:

»(3) Dalšími členy jsou zástupce okresního národního výboru, třídní učitel a zkoušející učitel. Zkouší-li předseda komise nebo třídní učitel, určí ředitel školy na tu dobu do komise jejich zástupce. Komise se účastní celého řízení při výběru žáků do výběrových škol a připrav k němu.«

2. Čl. IV. odst. 1 zní:

»1) Příprava žáků na závěrečné zkoušky musí být včas-
ná, soustavná a plánovitá. Její těžiště je přímo ve vyučo-

vacích hodinách. Učitel ji zařazuje do svého celoročního rozvržení učiva. Opakování a procvičování látky k závěrečné zkoušce se v příslušných předmětech děje podle tematických celků, stanovených učebními osnovami, nikoliv podle předem připravených otázek. Před ústními závěrečnými zkouškami se provede klasifikace žáků za II. pololetí; zvláštní vysvědčení se však o ní nevydává. Žáci, kteří neprospěli, nebo kterým byla povolena opravná zkouška, se k závěrečné zkoušce v jarním období nepřipustí. Žák, kterému byla povolena opravná zkouška, se připustí k závěrečné zkoušce až po hlavních prázdninách v podzimním období, vykoná-li úspěšně opravnou zkoušku. Žák, který v druhém pololetí neprospěl, může buď se souhlasem odboru pro školství a kulturu rady ONV opakovat 8. postupný ročník střední školy, anebo konat závěrečnou zkoušku až v jarním období příštího roku jako externista.

3. Čl. VI. zní:

»(1) Ústní zkoušky jsou veřejné a konají se z jazyka vyučovacího, z jazyka ruského a z matematiky; na školách s jiným vyučovacím jazykem než českým nebo slovenským též z jazyka českého nebo slovenského.

(2) Otázky (dvojice otázek) k ústním zkouškám v počtu nejméně 20 stanoví zkoušející učitel podle těchto zásad:

a) Jazyk vyučovací. Dvojice otázek bude obsahovat otázku z mluvnice a otázku z literárního čtení. Z mluvnice se bude zkoušet slovní i větný rozbor nepřiliš složitěho souvětí nebo delší věty jednoduché se zvláštním zaměřením na určitý jazykový jev (na př.: rozbor souvětí podřadného s vedlejší větou přívlastkovou se zvláštním zaměřením na skloňování zájmen osobních). Při stanovení otázek učitel dbá, aby v nich byly zastoupeny všechny druhy souvětí podřadného i souřadného a základní jazykové jevy, které má žák podle platných učebních osnov pro 6. až 8. ročník ovládat. K otázkám si učitel připraví konkrétní věty a souvětí, s nimiž jednotlivé žáky seznámí až u zkoušky. Otázka z literárního čtení bude obsahovat jméno autora a název díla. Při zkoušce se bude vycházet jednak z předložených čítankových textů nebo jejich částí, které se podle metodické stati ve škole čtly a rozbíraly v 6. až 8. ročníku, jednak z děl mimočítankové četby. Rozhovorem se budou zjišťovat základní poznatky z čítankové i mimočítankové četby, po případě z individuální četby, návštěv divadelních představení, koncertů, filmů, poslechu rozhlasu.

b) Matematika. Otázky mají čerpat rovnoměrně ze všech tří složek matematiky (aritmetika, algebra a geometrie) a mají obsahovat nejdůležitější části učiva 6. až 8. ročníku, které mají význam pro další studium nebo pro budoucí povolání. Při sestavování dvojic otázek učitel dbá, aby otázky dané jednomu žákovi byly z učiva různých postupných ročníků. Přitom otázky mají dát dostatek příležitosti k numerickému počítání i ke konstrukcím v geometrických úlohách. Otázky rámcově vymezují témata, na která si učitel připraví konkrétní příklady, s nimiž jednotlivé žáky seznámí až u zkoušky.

c) Jazyk ruský. Ústní závěrečná zkouška z jazyka ruského se skládá z části mluvnické a z rozhovoru. Při zkoušce se vychází z četby a překladu neznámého nepřiliš obtížného textu označeného přízvuky v rozsahu asi 10–12 řádků. Text se vybírá tak, aby na něj mohla navázat zkouška z mluvnice nebo rozhovor. Při zkoušce z mluvnice má žák prokázat, že zná základní mluvnické učivo (skloňování a časování produktivních typů) a že dovede mluvnických pravidel používat v praxi. Učitel proto žádá, aby žák uváděl vhodné příklady nebo přeložil do ruštiny několik snadných českých vět. Při rozhovoru se zjišťuje, jak se žák umí rusky vyjadřovat. Učitel klade otázky k danému tematiku tak, aby žák mohl v odpově-

dích použít slovní zásoby, osvojené při probírání článků v učebnici a při procvičování lexika podle tematických okruhů. Na školách s jiným vyučovacím jazykem než českým nebo slovenským se ústní závěrečná zkouška z jazyka ruského skládá z četby a překladu textu a z otázky mluvnické. Při zkoušce žák přečte a přeloží neznámý nepřiliš obtížný text označený přízvuky v rozsahu asi 10–12 řádků. Při zkoušce z mluvnice má žák prokázat, že zná základní mluvnické učivo (skloňování a časování produktivních typů) a že dovede mluvnických pravidel používat v praxi. Učitel proto žádá, aby žák uváděl vhodné příklady nebo přeložil několik snadných vět do ruštiny.

d) Jazyk český (slovenský) na školách s jiným vyučovacím jazykem než českým nebo slovenským. Dvojice otázek bude obsahovat otázku z literárního čtení s rozhovorem a otázku z mluvnice. V literární části zkoušky žák přečte část čítankového textu ze 7. nebo 8. ročníku, který byl ve škole probírán, a učitel několika českými (slovenskými) otázkami zjistí, jak žák textu porozuměl. Na tyto otázky naváže krátký rozhovor o tematiku žákovi blízkém. Při zkoušce z mluvnice se vyjde z jazykového rozboru krátkého textu. Každá otázka z mluvnice bude zaměřena zejména na některý základní jazykový jev, který mají žáci znát podle osnov pro 6. až 8. ročník.

(3) Při stanovení otázek k ústním závěrečným zkouškám může učitel ve všech předmětech použít otázek vydaných ministerstvem školství pro školní rok 1955/56, není však jimi vázán. Otázky schvaluje ředitel školy po event. projednání v předmětové komisi. Učitel s nimi seznámí žáky koncem III. čtvrtletí.

(4) Žák musí být vyzkoušen ze všech zkušebních předmětů v témž dni, postup při provádění ústní zkoušky určí předseda zkušební komise po dohodě s jejími členy. Zkoušející učitel dá žákovi lístek s otázkami, na promyslení mu nechá 15 minut. Ústní zkouška z každého předmětu trvá nejdéle 15 minut. Projeví-li žák v písemné zkoušce základní nedostatky, rozšíří se ústní zkouška o otázky navazující na písemnou práci. Předseda komise má právo přesvědčovat se příležitostnými otázkami o vědomostech jednotlivých žáků, přitom dbá autority zkoušejícího učitele. Při závěrečné zkoušce je třeba mít na zřeteli, že žák má prokázat, jaký je jeho celkový rozhled, nikoli tedy znalost podružných podrobností. Zvláště nutné je dát mu příležitost, aby osvědčil, jak je schopen samostatně řešit praktické úkoly. Při ústní zkoušce lze zkoušet jen učební látku stanovenou učebními osnovami.

4. Čl. X. odst. 3 zní:

»(3) Dalšími členy komise jsou na jedenáctiletých středních školách zástupce ONV a na ostatních výběrových školách zástupce KNV, třídní učitel, zkoušející učitel a příslušníci. Zkoušejícího určí pro každý předmět ředitel školy; zpravidla to bude učitel, který vyučoval předmětu ve třídě, jejíž žáci konají maturitní zkoušku. Přisedicím je učitel téhož nebo příbuzného oboru, jehož určí ředitel školy a dále též

a) na odborných školách kvalifikovaný odborník z praxe příslušného oboru; určí ho na návrh předsedy maturitní komise školský odbor rady KNV;

b) na pedagogických školách ředitel nebo učitel národní (mateřské) školy určí ho školský odbor rady KNV.

Zástupce národního výboru v komisi pro maturitní zkoušky se účastní celého řízení při doporučování žáků ke studiu na vysokých školách, po případě též doporučování žáků 11. tříd jedenáctiletých středních škol do tříd pro abiturienty na odborných školách.

Ministr:

Dr. Ka h u d a v. r.